

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobkyně **J. S.**, zastoupené Mgr. Jaroslavem Machálkem, advokátem se sídlem ve Valašském Meziříčí, Havlíčkova 1171, adresa pro doručování: Valašské Meziříčí, Křižná 250, proti žalované České správě sociálního zabezpečení Praha 5, Křižová 25, o plný invalidní důchod, o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 31. 1. 2003, č. j. 43 Ca 143/2002-27,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á**.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 5. 3. 2002 zamítla Česká správa sociálního zabezpečení žádost žalobkyně o plný invalidní důchod pro nesplnění podmínek ustanovení § 38 zákona č. 155/1995 Sb. v platném znění s odůvodněním, že podle posudku lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení ve Vsetíně ze dne 18. 12. 2001 není žalobkyně plně invalidní ale pouze částečně invalidní, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla její schopnost soustavné výdělečné činnosti pouze o 30 % a nedosáhla tak nejméně 66 % zákonem vyžadovaných pro invaliditu plnou (§ 39 zákona č. 155/1995 Sb.). Dalším rozhodnutím ze dne 5. 3. 2002, přiznala Česká správa sociálního zabezpečení žalobkyni částečný invalidní důchod od 1. 5. 2001 podle ustanovení § 44 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. a to ve výši 3618 Kč měsíčně s tím, že podle nařízení vlády č. 345/2001 Sb. se od prosince 2001 zvyšuje procentní výměra důchodu na 2493 Kč měsíčně a základní výměra zůstává ve stanovené výši 1310 Kč, takže od uvedeného data náleží žalobkyni 3803 Kč měsíčně.

Proti oběma rozhodnutím podala žalobkyně dne 20. 4. 2002 opravný prostředek, který adresovala České správě sociálního zabezpečení. V něm nesouhlasila se zamítnutím žádosti o plný invalidní důchod a poukazovala na své dlouhodobé zdravotní potíže, které podle jejího přesvědčení odpovídají plné invaliditě. Pokud jde o částečný invalidní důchod, zpochybňovala především datum jeho přiznání (1. 5. 2001) a žádala, aby jí byl přiznán zpětně od 18. 9. 1999, neboť i v uvedeném mezidobí byla plně nebo alespoň částečně invalidní. Česká správa sociálního zabezpečení (dále též jen žalovaná) postoupila věc Krajskému soudu v Ostravě s předkládací zprávou, v níž namítala především opožděnost podaného opravného prostředku. Poukazovala na to, že podle zpátečního lístku doručenky, v níž byla napadená rozhodnutí žalobkyni doručena, převzala tato zásilku dne 7. 3. 2002, přičemž opravný prostředek podala až 20. 4. 2002.

Usnesením ze dne 31. 1. 2003, č. j. 43 Ca 143/2002-27 Krajský soud v Ostravě žalobu žalobkyně odmítl pro opožděnost. Vycházel přitom z obsahu zpátečního lístku doručenky od obálky, v níž byla obě napadená rozhodnutí žalobkyni doručena, z níž zjistil, že se tak stalo dne 7. 3. 2002, o čemž svědčí číselný záznam na tomto zpátečním lístku opatřený též vlastnoručním podpisem žalobkyně. Poukázal na to, že podle ustanovení § 250m odst. 1 občanského soudního řádu, platného až do 31. 1. 2002, se opravný prostředek proti rozhodnutí správního orgánu podával u příslušného soudu ve lhůtě do 30-ti dnů od doručení rozhodnutí, přičemž návrh byl podán včas i tehdy, byl-li podán v téže lhůtě u orgánu, který rozhodnutí vydal. Jen neobsahovalo-li rozhodnutí řádné poučení o opravném prostředku, bylo možno je napadnout do 6-ti měsíců od jeho doručení. Vzhledem k tomu, že lhůta k podání opravného prostředku uplynula dne 6. 4. 2002 (30 dnů od doručení napadených rozhodnutí) a žalobkyně opravný prostředek podala až 20. 4. 2002, stalo se tak nepochybně opožděně, a proto nezbylo, než opravný prostředek (posuzovaný od 1. 1. 2003 jako žaloba) pro opožděnost odmítnout.

Proti tomuto usnesení podala žalobkyně (dále též stěžovatelka) kasační stížnost, v níž zpochybňovala závěr krajského soudu o opožděnosti svého opravného prostředku. Především namítala, že uvedený soud vycházel z nesprávného předpokladu, že obě napadená rozhodnutí ze dne 5. 3. 2002 převzala již dne 7. 3. 2002, když ve skutečnosti se tak stalo až po jejím návratu z nemocnice ve Valašském Meziříčí, kde byla hospitalizována od 7. 3. 2002 do 16. 3. 2002. Vyslovila přesvědčení, že opravný prostředek podala včas a navrhovala, aby Nejvyšší správní soud podle § 110 odst. 1 soudního řádu správního usnesení Krajského soudu v Ostravě zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Odmítnutí opravného prostředku označila za nezákonné.

Postupem podle § 108 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb. – soudního řádu správního (dále jen s. ř. s.), účinného od 1. 1. 2003, vrátil Nejvyšší správní soud spis spolu s předloženou kasační stížností zpět Krajskému soudu v Ostravě k ověření data doručení napadených rozhodnutí stěžovatelce. Především mu uložil, aby stěžovatelku vyzval k předložení dokladu o hospitalizaci v březnu 2002 a též k jejímu vyjádření k pravosti podpisu na doručence od obálky, v níž byla napadená rozhodnutí doručena. Ponechal na úvaze krajského soudu potřebu opatření dalších důkazů směřujících k odstranění pochybností o včasnosti podání opravného prostředku stěžovatelkou proti napadeným rozhodnutím žalované.

K výzvě soudu předložila stěžovatelka lékařskou zprávu gynekologicko-porodního oddělení nemocnice ve Valašském Meziříčí, z níž je patrné, že v souvislosti s operací cysty (provedené dne 14. 3. 2002) byla hospitalizována od 7. 3. 2002 do 16. 3. 2002. K předložené doručence od obálky, v níž byla obě rozhodnutí stěžovatelce doručena, uvedla stěžovatelka

doslovně: „Nemohu potvrdit pravost mého podpisu na 100 %, je to možná můj podpis. Někdy mým jménem přebírá poštu má sousedka“. Toto své písemné prohlášení opatřila vlastnoručním podpisem. Krajský soud v Ostravě dotazem na poštu 757 01 ve Valašském Meziříčí zjistil, že zásilka došla na uvedenou poštu a byla stěžovatelce doručena dne 7. 3. 2002. Zásilku doručovala paní J. K. – poštovní doručovatelka. K této písemné zprávě ze dne 7. 11. 2002 připojila pošta fotokopii doručovací karty, z níž je patrné, že zásilka pošty Praha 5, č. 10597 byla doručena J. S. dne 7. 3. 2002, což je potvrzeno stěžovatelčiným podpisem a připojeno dovětkem „osobně“. Prostřednictvím Okresního soudu ve Vsetíně – pobočky ve Valašském Meziříčí, byla dne 18. 12. 2003 vyslechnuta poštovní doručovatelka J. K., která do protokolu výslovně uvedla, že zná paní J. S., avšak na okolnosti doručení konkrétní zásilky ze dne 7. 3. 2002 si vzhledem k delšímu časovému odstupu již nevzpomíná. Uvedla současně, že paní S. vždy doručuje písemnosti buď do vlastních rukou, anebo, pokud není zastižena doma, jí nechávají oznámení ve schránce. Činí tak i ostatní poštovní doručovatelé, a to se zvýšenou opatrností, neboť je jim známo, že nikdo ze sousedů nechce poštu adresovanou stěžovatelce přebírat. Té velmi často dochází doporučená pošta i soudní obsílky. Zcela vyloučila, že by nechala zásilku pro stěžovatelku podepsat sousedkou, nebo že by jí u sousedky uložila. Nikdy se tak nestalo.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek z hledisek uvedených v ustanovení § 109 s. ř. s. a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nutno uvést, že v kasační stížnosti je uplatněn důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., tedy nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení. Rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo zastavení řízení může být nezákonné proto, že došlo k odmítnutí z důvodu nepřípustnosti žaloby pro vyluku nebo proto, že soud odmítl podání z důvodů uvedených v § 46 s. ř. s., aniž by důvod zde uvedený byl dán. V projednávané věci byl návrh stěžovatelky, kterým napadla obě rozhodnutí správního orgánu ze dne 5. 3. 2002 odmítnut pro opožděnost, tedy z důvodu, na něž § 46 odst. 1 s. ř. s. pamatuje pod písm. b). Ačkoliv opravný prostředek byl podán ještě za předchozí právní úpravy správního soudnictví, tedy podle ustanovení páté části o. s. ř. ve znění platném do 31. 12. 2002, správně již soud I. stupně, který o opravném prostředku rozhodoval dne 31. 1. 2003, dokončil toto řízení podle soudního řádu správního, tedy zákona č. 150/2002 Sb. Ukládá mu tak ustanovení § 129 odst. 2 s. ř. s., podle něhož řízení o opravných prostředcích podaných přede dnem účinnosti tohoto zákona, o nichž soud nerozhodl do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se dokončí v řízení podle ustanovení části třetí hlavy druhé dílu prvního tohoto zákona (kam spadá i ustanovení § 46 a § 68). Účinky procesních úkonů v předchozích řízeních učiněných zůstávají zachovány a posoudí se přiměřeně podle ustanovení tohoto zákona.

Po ověření skutečností vztahujících se k datu doručení napadených rozhodnutí stěžovatelce dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že Krajský soud v Ostravě nepochybil, když opravný prostředek (žalobu) stěžovatelky odmítl pro opožděnost. Nejvyšší správní soud v tomto směru odkazuje na krajským soudem citované ustanovení § 250m odst. 2 o. s. ř. ve znění platném v době, kdy stěžovatelka opravný prostředek podávala, podle něhož se návrh podává u příslušného soudu ve lhůtě 30-ti dnů od doručení rozhodnutí, pokud zvláštní zákon nestanoví něco jiného. Návrh je podán včas i tehdy, byl-li podán ve lhůtě u orgánu, který rozhodnutí vydal. Neobsahuje-li rozhodnutí poučení o opravném prostředku, lze je napadnout do 6-ti měsíců od jeho doručení.

V projednávané věci obsahovala obě napadená rozhodnutí žalované řádné poučení o možnosti opravného prostředku, včetně označení místa, kde je možno opravný prostředek

podat a v jaké lhůtě je tak nutno učinit, takže prodloužení lhůty k jeho podání na šest měsíců nepřichází v úvahu a platí tu tedy zákonná 30-ti denní lhůta. Přitom k jejímu zachování stačí, byl-li návrh ve lhůtě podán u příslušného soudu, nebo u orgánu, který rozhodnutí vydal (tedy u ČSSZ). V řízení o kasační stížnosti bylo přitom bezpečně zjištěno, že Krajský soud v Ostravě vycházel ze správného předpokladu o doručení napadených rozhodnutí stěžovatelce dne 7. 3. 2002. Svědčí o tom především číselný záznam na zpátečním lístku od obálky, v níž byla rozhodnutí stěžovatelce doručena, který je opatřen podpisem stěžovatelky. Ten je ostatně i z laického pohledu zcela shodný se všemi dalšími podpisy stěžovatelky na písemnostech založených ve spisech. Pravost tohoto podpisu ostatně stěžovatelka nevyloučila. Svědčí o tom i její podpis na poštou předložené doručovací kartě s datem 7. 3. 2002 a koresponduje tomu i obsah výpovědi svědkyně – poštovní doručovatelky J. K., která vyloučila možnost, že by zásilku určenou stěžovatelce předala některé z jejích sousedek, jak stěžovatelka připouštěla. Ostatně v tomto směru nebylo vyjádření stěžovatelky jednoznačné, když v kasační stížnosti nejdříve tvrdila, že zásilku převzala až po svém návratu z nemocnice, přičemž ve svém písemném vyjádření, došlém Krajskému soudu v Ostravě dne 23. 10. 2003 uváděla, že někdy jejím jménem přebírá poštu její sousedka (neuvádí ostatně ani která). Skutečnost o možnosti doručení zásilky stěžovatelce dne 7. 3. 2003 nevyklučuje ani zjištění o hospitalizaci stěžovatelky od téhož data v nemocnici ve Valašském Meziříčí, neboť k doručení zásilky mohlo dojít (a nepochybně došlo) ještě před tím, než se stěžovatelka do nemocnice odebrala. Nutno tedy uzavřít, že napadená rozhodnutí byla doručena do vlastních rukou stěžovatelky dne 7. 3. 2002, přičemž opravný prostředek stěžovatelka sepsala až dne 12. 4. 2002 a k poštovní přepravě odevzdala 20. 4. 2002, jak o tom svědčí razítko pošty ve Valašském Meziříčí na obálce, v níž byl opravný prostředek odeslán. Adresovala jej České správě sociálního zabezpečení. Stalo se tak nepochybně po marném uplynutí zákonné 30-ti denní lhůty k podání opravného prostředku, která uplynula dne 6. 4. 2002. Protože tento den byla sobota, připadl poslední den lhůty na nejbližší příští pracovní den, jímž bylo pondělí dne 8. 4. 2002. Naposledy v tento den měla stěžovatelka možnost podat opravný prostředek s účinky zachování lhůty. Pokud tak v této době neučinila, byl její opravný prostředek (žaloba) právem odmítnut pro opožděnost.

Na základě výše uvedených skutečností dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že stížnostní námitka stěžovatelky zpochybňující zákonnost usnesení Krajského soudu v Ostravě o odmítnutí opravného prostředku pro opožděnost, není důvodná. Proto kasační stížnost podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti bylo rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na jejich náhradu, neboť stěžovatelka nebyla ve věci úspěšná a správní orgán nemá na jejich náhradu právo ze zákona (§ 60 odst. 1, 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. 2. 2004

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu